

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hónapra 1 „ — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond,**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többszöri hirdetések alkalmán jutányos áron, vételnek fel. Bélyeg-díj minden külön bejelölésért 30 kr.

A vitás tengerszem.

Debreczen, márczius 31.

(K) Bécsbe jártukban a magyar miniszterek olyan kérdéssről is tanácskoztak mostanában, mely egy új kiegyezés tükörképét látszik mutatni Magyarországra, ad normam 1867.

Nemcsak a gazdasági kiegyezés hordta ő nagyméltóságait az idén Bécsbe, a belügyminisztert is többször vitték magukkal, a kinek a közgazdaság nem tere: a tengerszem alkuja volt a tárgy, mely az ő otlétükkor szőnyegre került. Évek óta kering ez az ügy a hírlapokban, minden biztos tartalom nélkül, holott a dolog világos.

Magyarország északi határán van egy tengerszem, melynek tulajdonosát Galiczia pár év előtt magának követelte, holott az a mienk. Pert is indítottak az osztrák bíróságok előtt osztrák alattvaló lengyel urak, hogy az a bíróság karhatalommal adja birtokukba azt a területet. A dolog azonban húzódot, sokszor el is aludt, mert annyit az osztrákok is tudnak, hogy országhárt járásbírói tárgyaláson ítélettel megállapítani nem lehet, — de újra és újra felmerült. Nem engedték a lengyel urak, hogy meghaljon a kérdés, inkább ők készek belehalni a tengerszem vizébe s ha bíróság útján nem értek célzál, magánuton igyekeztek azon, hogy a tengerszemet magukhoz kapják.

Komoly stádiumba akkor lépett az ügy mikor a múlt év májusában **Veszter Imre** meginterpellálta a belügyminisztert, a ki elég határozott feleletet adott arra, hogy Magyarország területét megsorbitani nem engedi. Nosza lett erre fordulás Galicziában s némileg Bécsben is.

A láрма egyelőre vak volt, ropogtak a töltések, de golyó nem volt bennük egészen októberig. Október azonban meghozta az osztrák faból-vaskarikát a **Badeni** kormány képében s a volt galicziai helytartó kezébe vette a tengerszem ügyét. — Ezért járt az idén **Perczel Dezső** Bécsben, hivatták.

Hivatták, s ő megadta magát. Kihirdette szócsövei útján, hogy választott bíróság fog ítélni a tengerszem ügyében, mely fog állni a magy. kir. kuria és az osztrák legfőbb ítélőszék egy-egy bírójából s az általuk választandó elnökből. Ha a tárgyalások eredményre nem vezetnek, a király dönt.

Nem úgy van az urak! Mióta lett az ország területi integritása közösgy?

Mióta szabad a magyar bíróság tagjait törvényellenes működésbe belevinni?

A koronázási esküben benne van, hogy ő felsége Magyarország területi épségét senki által csorbitani nem engedi s ő lesz a törvények legfőbb őre, minden törvény szentesítési záradékba beleírja, hogy azt »mind magunk megtartjuk, mind mások által megtartatjuk.« — a koronázási eskü pedig Magyarország törvénykönyvében benne van. Világos törvénytértésre akarják kényszeríteni a koronás királyt!

Mert nagylelkűen elismerték ugyan a kormány szócsövei a magyar országgyűlés jogát a területi kérdés eldöntésére, hogy a választott bíróság határozatát országgyűlési tárgyalás alá bocsátják, törvénybe iktatják a megállapodást; de hiszen akkor mire való a választott bíróság, ki fog az előtt meghajolni? Talán a kormány kötelezőnek ismeri el határozatát s ha ez elvonná Magyarországtól a tengerszemet, lemondana?

Avagy az osztrák kormány megtenné ezt az ellenkező esetben? Ha igen, vajjon mitéle törvény engedi meg azt, hogy Magyarország területi épsége, avagy egy kormány élete fölött egy közös bíróság ítéljen, s melyik törvény engedi meg a magyar bírónak azt, hogy ezt a szerepet magára vállalja? Ilyen törvény nincs s olyan még kevesbb van, mely a bíróság fölé döntőül tegye a magyar királyt olyan ügyben, a mely az országgyűlés hatáskörébe tartozik, s a mely a szóban lévő döntvényt elfogadni nem köteles, sőt esetleg nyilvánvalóan helytelennek nyilváníthatja. Ilyen megsértését a magyar királyi méltóságnak még nem próbálta meg senki 900 év alatt!

De ha összeül ez a választott bíróság s határozatát — mivel törvény szerint nem köteles reá — nem fogadja el, de nem is érzi lemondásra kötelezettnek miatta magát a kormány: minek ez egyáltalán? Sőt tovább megyünk, e határozat a kormányt nem fogja kötelezni nem fogja tehát akkor sem, ha a király fog benne dönteni. Így fogván fel esetleg a helyzetet, a kormány hogy fogja elvállalni a felelősséget a király döntéseért? Hiszen ez a dolog egyszerűen lehetetlen volna, ha nem ütköznek is a törvény világos rendelkezéseibe.

Husvét jön, az országgyűlés szünetel, a kormánynak újra van ideje a Bécsbe járásra, tartunk tőle, furcsa millenniumi ajándékot kocsikázik ki az országnak. Résen legyünk!

Az ünnep hírei.

Kossuth Ferencz vasárnap délután két gyűlésre volt hivatalos, az egyik régen készült, a másik hirtelen alakult s csak akkor hívták, mikor a másikon való megjelenésre már elutazott a fővárosból. Az egyik Nagykőrös város bankettje volt, amelyet az ő tiszteletére rendeztek itt **Eötvös** Károly és több más képviselő társaságban jelent meg. A banketten **Sánta** Béla azzal a kívánsággal köszöntötte fel Kossuthot, hogy sikerüljön neki az összhangot helyreállítani a király és a nemzet közt.

Kossuth Ferencz remek beszédben felelve fejtette ki e feladat óriás nehézségeit, hivatkozott 1848-ra, felidézte a márcziusi napokat, midőn a bécsi lázongó polgárság a magyar küldöttséget a legnagyobb lelkesedéssel fogadta. És ekkor, — ugymond — csak egy szavába került volna atyámak és nem szabadulhatott volna meg a Burgból az uralkodó ház egyetlen tagja sem. Ő nem mondta ki e szót s mégis megjött rá a felelet az osztrák vérontásban s ime még neki sem felejtik el, valamint az egész függetlenségi pártnak bűnrőjék fel az 1848-ra való emlékezést, s mindig azt felelnek, hogy a nemzet forradalmat csinál, azért nem kapunk magyar hadsereget, a honvédséghez tüzer és műszaki csapatokat. Nehéz dolog azért, uraim, végezte szavait, — az ilyen gyanút Bécsben elenyészletni, nem is vagyok erre elég alkalmas, bár mielőtt hazajöttem, megtettem azt a minden magyar emberre egyaránt kötelező lépést, a mely eltávolíthatna tőlem ama bécsi körök gyanuját, de nem távolította el, én tehát a gyanuval és e gyanu eltávolításával többet foglalkozni nem fogok. Lajális magyar honpolgár vagyok, és nem bánom, ha hazafias működésemet Bécsben nem szívesen látják, (Ugy van! Ugy van!) de vegre is ez nekem nem is czélom: czélom hazám szolgálói, csak hogy törekvésemet a magyar nép lássa szívesen. (Zajos éljenzés.) Nagy-Kőrös derek, lelkes magyar polgárságának életével végzi beszédet.

Utánna **Eötvös** Károly beszélt, aki az összhang elérését nem tartja olyan nehéznek s humorosan fejté ki, hogy annak főkeleke a nemzet egyetértése.

Ha az összhangot kell létrehozni, — ugymond — a 350 esztendő alatt mindig megzavart, mindig felbeomlott és mindig vékony összhangot, arra egyetlen mód van: tegyük erőssé a nemzetet, mert ha a nemzet erős és tekintélyes, biztosítok mindenkit, hogy a korona mindig együtt fog velünk érezni. De ha gyengék leszünk, ha pártoskodók leszünk akkor sohasem lesz meg az összhang, mert akkor olyan szavakkal parancsol Bécs, amelyek nekünk nem fognak tetszeni. De ha mi meg nem türeink holmi néppártot, holmi nemzeti pártot es egyéb ilyen pártokat és mindenben egyetértünk, úgy mint az itt Nagy-Kőrösön tapasztalható, hogy akik különböző pártiak is, tisztelik, szeretik egymást — mondom — ha így nagygyá teszük az országot, akkor meglesz az összhang, mert a korona mindig sietni fog a magyar nemzettel egyetérteni.

Más módja ennek nincs.

A másik nagyfontosságú eseménye virágvásárnapnak a budapesti népgyűlés az önálló vámtérület mellett. Ez az a másik hely, hova **Kossuth** Ferencz szintén hivatalos volt **Ugró** Gáborral együtt, ki meg is je-

lent s nagy éljenzés közt fejezte ki az önálló vámtérület szükségét, a melyet össze kell kötni a választói jog kiterjesztésével, mert a népies elemeket be kell vinnünk az alkotmányos harcokba, új erőkre, új izmokra van szükség, mert a mostaniak ernyedettek. Azért, — ugymond — ha azt akarjuk, hogy az országos népgyűlés oly nagyszabású legyen, hogy az egész nemzet egyhangú közvéleményéről tegyen tanubizonyságot, akkor az emberi jogoknak kérdése is kell, hogy helyet foglaljon azon a népgyűlésen. Ha az egész ország lakosságát összecsatoljuk és harczbavisszük, akkor bizom istenemben, hogy a nép biztossága nem fog megtölni a politikai elemek romlottságán. Tudom, hogy majd radikalizmussal fognak bennünket vadolni. Vadoljanak! Nem az a radikalizmus veszedelmes, mely a népjogokat kiterjeszti, hanem az, mely az államjogokat nagyobbítja. Ugron beszédét gyakorta szakította meg a hallgatók éljenzése és tapsa s végül perczekig éljenzett a 200 tagból álló választmány s a számos egyesület jelen levő küldöttsége. Az ért-kezellet egyhangúlag magáévá tette Ugron Gábor indítványát, egyszersmind kimondotta, hogy a népgyűlés előkészítő bizottsága minden este 8 órakor a körhelyiségekben (Baross-u. 58 sz.) tartja értekezletét.

A Huberth-Fejérváry ügy be van fejezve lovagias uton: Fejérváry megtagadta az elegeteit, szolgalmi ügynek minősítve a sértést. Az eset a fővárosban óriási feltűnést keltett.

Bánffy és a nemzetiségek.

Márczius 26-án a miniszterelnöki palotában konferencia volt, melyre Bánffy báró meghívta a hazai szerbység előkelő világi férfait. A szerb egyház szervezetének kérdéséről volt szó s arról, hogy miképpen lehetne megszüntetni az egyház rendezetlen állapotait. Az értekezlet azonban nem végződött a kívánt eredménnyel, amennyiben a meghívottak a folyó ügyek elintézésére véget általánoson kérték ugyan a kongresszus egybehívását, de a szervezet kérdését egy későbbi kongresszusként kívánták főtartani.

Bánffy báró, konstatálván az eredményt, az értekezletet berekesztette. — A szervezet kérdése ezzel mintha ismét letűnt volna a napirendről. Pedig úgy látszik, hogy csak most fakad ki a mérge.

A felhivatalos Országgyűlési Értesítő va-

sárnap éjjeli kiadásában, Pancsováról datálva, rendkívüli éles támadást közöl egyenesen Brankovics patriarka ellen, valóságos leleplezést „a főpap nagyon is kétes hazafiságáról.” E közlemény — forrását tekintve — alkalmas arra, hogy a legnagyobb feltűnést keltsen. Czime: Szerb nemzetiségi kulisszatitkok.

A francia miniszterválság foglalkoztatja újra a külpolitikát. Berthelot külügyminiszter lemondott valószínűleg az egyiptomi kérdés miatt, de főleg azért, mert Bourgeois miniszterelnök maga akarja kezébe venni a külügyi politika vezetését.

58 : 42. Ezt az arányt kívánja az osztrák kvótabizottság megállapítani. Szép dolog, ha igaz, csak legyen, a ki elfogadja, — mi állunk elebe.

Széljegyzetek.

(Nagyheti meditációk.)

K a n t é a híres tétel, hogy mi a dolgok lényegét felfogni képesek nem vagyunk s minden dolgot csak mi látunk annak, aminek nevét ráruhaztuk; a fekete csak azé t fekete, mert mi annak látjuk, míg más esetleg más színűnek látja s abszolút igazság nincsen a földön . . .

Szabadelvűség, konzervativizmus! Hány lélek harczolt már e két fogalom körül s hány vesztett el, mert eltévedt a hazug fogalmak s a még hazugabb sejtelmek útvesztőjében. S mindez miért!

Jobb-e ma a világ, mint volt a nagy szellemharczok megkezdésekor? S ha e kérdésre megfelleltünk — bármiként — s látjuk, hogy a világ folyását meghatározó e két ellentétes nagy elv még ma is teljes épységben meg van s mindkét ő uralkodik, az egyik itt, a másik amott — vajjon bármelyik felelet a fenti kérdésre nemcsak önámítás-e? Mert ha jobb, hogy élhet még a régi elv, mely szerint addig forgott jól a világ, mikor még az új, mely jobba tette, nem létezett? Ha jobb a világ, mint volt, ha haladtunk, a konzervatív irány nem élhet meg e földön, — s ime sok helyütt többségben van, nemcsak él, hanem uralkodik is mindkét alapelv, mint a mozgó rugó a világon . . . Van-e hát valami alapjuk?

Estenként kiültek a nyitott verendára, gyönyörködni a csillagok millióiban, a mérhetlen mennyből megannyi pásztorlúzeiben, szivták a jó üde levegőt s szótták fényes álmaikat tovább!

Elemér ott ült neje lábainál. Az égi csillagok fénye mellett is az ő szemében gyönyörködött, annak a sugarai büvölték meg s ragadtak lelkét tova . . . tova . . .

— Ejnye csunya! Haragszom magára. Nem is szól hozzám!

— Boocsásson meg édesem, elmetült lelkem a mult emlékei közt.

— Igen a régi ideál, ugy-e?

— Oh nem, egészen más. Egy kedves jelenet, mire oly édes örömmel gondolok vissza mindig!

— Maga nem szeret engem!

— Ugyan édesem, hogy mondhatja ezt?

— Most is másról gondolkodik, engem . . . tovább nem mondhatta, zokogása elnyelte szavait.

Elemér átkarolta a nőt, megcsókolta hozsanzan, szenvedélyesen . . .

— Kis bohó! ne haragudjon, hiszen magáról gondolkoztam most is.

— Nem, nem hiszem!

— Figyeljen édesem, mondok egy mesét s aztán itéljen.

— Hallgatom, — mondá a nő, — pedig tudom, csak elámit!

II.

— Egyszer volt, hol nem volt . . .

— Hohó barátom! Miről akar mesélni? — Csak nem holmi dajkamesével fog előállani?

— Igaz! adjunk czímet neki. — Két

Ha vizsgáljuk a kérdést, az feltétlenül az etikai alapproblémák felé vezet, az akarat szabadság elmélete áll utunk elé, mielőtt felelni akarunk. Ha akaratunk szabad, elhatározásunk és tényének önkényünkől függnek, mondhatjuk, hogy haladunk tovább s nem maradunk a régiek s végre is bajthatjuk, — ellenkező esetben nem.

De vajjon el van-e ez a két kérdés döntve ma? Bizonyára nem, Ádám ma is ágaskodik, a tudás fájának gyümölcse folyton ösztökéli; de Luczifer ajándéka kétféle fegyver am: ahol emel ugyanott sujt is a felébredt öntudat, higgadt ítélőtehetőség révén s ha vizsgáljuk saját küzdelmünket, az elvek és nézetek harczát, kutatjuk alapjukat, könnyen járhatunk úgy, mint S i p u l u s z írta egy ízben magáról . . .

Feltette — ugymond — hogy összehasonlíttja Göthét és Madáchot, „Faust”-ot és az „Ember tragédiáját”. Megfeszítőt és Luczifert, megállapítja a két ördög közti különbséget s talán deriválja az ördög substratúmat is a két műből fejtegeté-ei során — s odajutott, hogy ébren és álmában egyaránt üldözte mindkettőt, fenyegette a pokol tüzével, ha másikat találna nagyobbak, jobban, szebben (vagy tán inkább csunyábban) megalkotottnak festeni.

Oh, mert hatalmas mindkettőt, ármány, cselszövés, furfang és tudás állnak szemközt mindkét esetben. Faust az ördöggel szerződést köt, Ádám mellett szivességéből, önérdékből áll társként Luczifer, Faust maga akar alkotni, segítségre van szüksége, Ádámot Luczifer kéri társul, hogy erejét megmutassa: melyik cél a nagyobb, furfangosabb? S bár célzt egyik sem ér, küzdelmük vizsgálata méltó az emberhez.

Nem hiába hoztuk fel e kérdést, nem czéltalan részleteztük a két ördög működése irányát, e pár szóban jellemezve van az elvek és nézetek körül kifejlődő vita minden részleteiben. Ime, az egyik ember nagyra tör s lelkét köti le, eszközeit szentesíti a cél, a másikat az újság ingere, a véletlenül hozzákérült eszmék harczosa csábítja el, — de utjában hiába áll a csábító, hogy adja el lelkét s úgy érje el a célzt, inkább visszatér; büszkesége megmarad, hiába bizonyítja Luczifer, hogy évezredek után homok temeti el a piramis!

szerelmes párról szól. Mondjon édesem egy találó címet!

— Nem tudok!

— Jó lesz ez: „Mese egy tölgyfaleveletről.”

— Maga csak komédiázik. Szerelmes párról szól a mese, mégis tölgyfaleveletről kereszteli el.

— Annak köszönhetik boldogságukat.

— Jól van, folytassa!

— Egyszer volt, hol nem volt, volt egy bohó fiú. Szelid, kékszemű, ábrándos fiú. Kicsiny volt lelkének e föld, felszállt sasszárnyain a magasba, a költészet világába. Dalolt. Ajkain az édes dal kelt, a Muzsak megkoszorúzták homlokát, fényben, dicsőségben élt s még sem volt boldog. Hiányzott mellőle valaki. Dalai szépen csengtek, de a szívek mélyéig nem tudtak hatolni, — meszterkéltek voltak, nem valódi érzés szülte őket. Tudta, érezte ezt az ifju. Átlátta, hogy a hírnév, a dicsőség nem egészen illeti meg, mert csak fél munkát végez, ruhát, külsőt ad, de lelket nem tud beleönteni. Az alak megvolt, de a lélek hiányzott belőle. Sz ez bántotta, szomorította. Sokat, igen sokat gondolkozott erről s mindannyiszor tapasztalnia kellett, hogy hiábavaló minden gondolkodása. — Egyszer, midőn elmélyedve járkált a liget árnyas helyein, egy szép leány jelent meg előtte. — Soha ahhoz hasonlót nem látott. Szemei gyujtottak, büvöltek. Arczán a legszebb rózsák nyíltak, karcsu termete a mesebeli tündérekre emlékeztette.

Némán, szólanul nézte az ifju egy darabig. Az ígézet hatása alatt állott. Keblében egy eddig nem érzett érzés ütött tanyát. —

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Mese egy tölgyfaleveletről.

— A „Debreczen” eredeti tárczaja. —

Írta: Tassi Miklós.

Szépfalvi Elemér a mézes heteit élte. — Azt mondják némelyek, az ember ilyenkor a legboldogabb. Talán van is igazságuk! Elemérülni két szem nézésében, vizsgálni, kutatni a benne rejlő szenvedélyt, gyönyörölni s a végtelen jóság; megittasodni sugarának tüzétől; elringattatni két puha kar ringatásától; zavartalanul lopni egymás ajkáról a mézet; nem gondolni a buval, bajjal, a jövővel, egyedül a jelennek élni duzzadó kebelével, ezernyi fényes almokkal, tarka reményekkel: kell-e több a boldogsághoz. — Ilyennek gondolom én a mézes heteket. Egy nap elmúlik, a másik reggel elől kezdődik, átálmodják, átélük lsten tudja hányszor s még is mindig új, mindig vonzó, érdekes és boldogító.

Igy élt Szépfalvi Elemér is fiatal feleségével. Nem mozdult ki egész nap a szobából, leste a nő gondolatait, gyönyörködött ragyogó szemében s megittasodott forró esőkjaitól. S ezt az életet jónak találta, jobbnak, mint az előbbit.

Nem kívánczkolt többé a vidám barátok közé, nem vonzotta a játékos szenvedélye a kártyasztal mellé, feltalálta otthon mindazt, mit ohajtott, egész lényét lebilincselve tartó annak a szempárnak csodás ragyogása, epedő nézése.

„S mindezt nem megrázó földindulás cselekszi,
Csak gyöngye szellő, mely körülényel:”

Ő mégis nagyra tör

Szabad hazában új eszményekért,

hiába mondja a szabad nép vezére a bakó
tökéjén, hogy kijózanult; egy álomképnyi idejü
semmittevés után csak hallania kell a hívó
szót a lovagerény felé, már újra harcban áll;
hiába állit horoskopokat, egyenlőség, testvéri-
ség, szabadság a jelmondata mihamar s ha
nyaktólóra hurcolja is e nézete: biztos sza-
vakkal hirdeti: keressük a tudományt a ter-
mészet ölében,

Ott él a szellem minden fűben, fában és növényben,

könyvből tanulni a természetet, az anyyi, mint
semmit sem tanul; s ha új csalódások érik
is, Istenhez tér végre s megvan életcélja, a
csábító a családi jelenet elől elsompolyogni
készül, s ő tejesen beelégzik az égi szóval:

„Küzdj és bizva bizzál!”

Maradjunk most csak e münél, a német
ördögöt hagyjuk kotyvasztani vegykonyhája-
ban, melyre a magyar az embert is képesnek
tartja s vizsgáljuk tovább az ember és ördög
egymáshoz való viszonyát, mint az elvek har-
czának mozgató rugóját.

Megszokott szálló ige az „isteni szikra”,
mely megalkotója minden nagynak és nemes-
nek, sokan mondják, hogy Luczifer az isteni
szikrának legyőzésére vállalkozott s hatása
alatt erre mondja Ádám:

„Pokolbeli káprázat, ei veled:
Híu törekvés, dőre nagyravagyó,

pedig épen Luczifer tüzelte fel, hogy kimondja:

„Úrt értek, láthatatlan úrt!

De mindegy, hisz nem boldogságot esdtem,
Dicsőséget csak,

s ő mondja ki Ádámra:

„... ha egykor átlátod magad,

Hogy a dicsőség percnyi dőre játék:

Nem fogsz meghalni' bár átlátod egyszer,
Sőt újra kezdesz régi sikereddél,

Az isteni szikra tehát az emberben nem

a lelkesedés, hanem a megnyugvás, legalább
Madách ezt mutatja be s ezt látjuk Faust-
nál is. Mi következik ebből? A híu törekvé-
sek szószólója Lucifer, a ki tudja ugyan, hogy
átlátja egyszer az ember, hogy a dicsőség
percnyi, dőre játék s mégis kimondja, hogy
újra kezdi régi sikerével.

... Így van-e ez, nem látszat-e ez is,
abszolút igazság-e, mely nem fér be a kate-
goriák szűk körébe? Ha így van, akkor a
konzervativizmus az isteni szikra felismerése,
míg a szabadelvűség az ördög szülötte.

De nem azért mondom ezt, mintha a
Magyar Állam-ban akarnék az idők
mellett tanuskodni, mert én meg vagyok győ-
ződve, hogy a ki a magyar államnak nagybe-
tűs formájára esküszik, az mind hamis tanu,
legyen az, a mire szavát felemeli, akár idő,
akár eszme.

De hogyné volna hamis a tanuskodása,
hiszen ő szerinte áll a nap, pedig megmondta
Lucifer, hogy

„A kor folyam, mely visz, vagy elmerit.

Uszó, nem vezére az egyén,

Kiket nagyoknak mond a krónika,

Mindaz, ki hat: megérté századát,

De nem szülé az új fogalmakat.

Nem a kakas szavára kezd virradni,

De a kakas kiált, mert hogy virrad.

Persze, tulságos magasra a kor sem
emelheti emberét, mert Archimedes is azt
mondta, hogy adjatok egy pontot, a hol meg-
álljak: s a földet megmozdítom; de azt nem
tudtak neki adni s nem haladhatott többre,
mint a mit kora elérhetett s a mint a kor
megért rá, szilárd pont sem kellett neki s a
Föld megmozdult s azóta forog, bár Róma
sokáig tagadta s állította, hogy ő szilárdul
áll, lévén ő a kőszál, holott tudattalan sokat
haladt, mióta áll s örök város ne-
vet visel.

De ha mégis ki akarná magát szakítani
a korból az ember, mint azt Luczifer meg-
mondta az Urnak e világon:

„Az ember azt, ha egykor ellesi, vegy-
konyhájában szinte megleszi: elér-e célját?
Soha, mint ezt ugyancsak az Embert ra-
gédiaján tapasztalni kénytelen, amint
botorul odáig megy a tudós, a falanszter nyü-
gei közt, hogy előtt formáljon az élettelenből:

— Folytassa, kedvesem!

— Lássz az égen mennyi csillag van!

Mind ugyan azon törvény szerint kering. A
nagy vonza a kisebbet! — De vannak üstökösök,
melyeknek pályájuk kiszámíthatatlan.
Sokszor oly közel mennek egyik-másik égi
testhez, hogy szinte beütköznek s valami lát-
hatatlan erő, a veszély pillanatában kitéríti
utjokból.

Ha összeütköznek, ki tudja mi lenne
a világ egyetemből, melynek mi csak porsze-
mei vagyunk! A lelki világban is vannak üs-
tökösök, a többiektől, a sok ezer lelkektől
külömbözök. Ezeknek a pályafutását sem e-
het meghatározni. Gyorsan, kiszámíthatatlan
sebességgel emelkednek. Ma még semmit sem
tudunk róluk, holnap már csodáljuk merész
röptét és fenségét. De a két üstökös közt
nagy különbség van. Ez utóbbiak nem rom-
bolnak: eptenek, — nem ütköznek. — Ilyen
két üstökös volt az ifju és leány. Egyik ke-
letről másik nyugotról indult. Tudták érezték,
hogy találkozniok kell s ez a tudat kitartókká
tette őket. — S csakugyan találkoztak!

* * *

Ott sétáltak együtt a liget százados fái
közé. Szívök nyugtalan verése elállt, nem do-
bogott oly hevesen, mint máskor. Nyugodt
volt s boldog. — Szótlanul lépkedtek egymás
mellett. Ajkuk hallgatott, de szemek annál
többet beszéltek. Érezték, — szerettek.

— Mondja csak, ezek a fák tudnak-e
szeretni!

— Oh igen! Szeretik a földet, mely őket
táplálja, a szellőt, mely ágait edzi, az esőt,
mely felüdti fonnyadt leveleiket s szeretik

Tudós:

„Mit gunyolódtok? Nem látjátok-e,
Egy szikra kell csak, s életre jó?”

Ádám:

De azt a szikrát, azt honnan veszed?

Mi is azt kérjük: azt sem Istenben va-
ló megnyugvás, sem pedig az ördög ösztönözte
kétkedés elő nem teremtheti. Kérdés tehát,
mit tegyünk, ha kimondtuk és elismertük az
ignorabimust?

Mert hiszen ha megnyugszunk, lelkünk
elandalog is a vallásos eszmében, mikor kipi-
hente magát: ismét tetre, haladásra vágyik
s nevezzük azt ördögnek, vagy bárminek ami
az embert erre kényszeríti, be kell látnunk,
hogy: „elvész a nép, mely tudomány nél-
kül való.”

A vallásos megnyugvás tana megfelel
erre is. „Hat napot dolgozzál, a hetediket meg-
szenteljed”, mondja a biblia s ugyanezt kell
követnie az embernek is: akkor nem jó el-
lenkezésbe s nem zudítja magának a fejére a
a két ördög közül egyiknek sem a haragját,
Csak meg kell győződve lennie, hogy vallás
és tudomány nem ellentétek, hanem egymást
kielégít fogalmak s akkor megvan a lélek hár-
móniája, mely vezéresillagul állhat bárki hala-
dásának utain.

S mi kell ahhoz, hogy az ember ezt a
vezéresillagot megtalálja? — Igaz vallá-
sos érzés! Hogy nyilatkozik ez meg? Ab-
ban, hogy miképen tud az illető ünnepelni:
meg vagyon írva, hogy lélekben és igazságban
kell imádnia mindenkinek az ő Istenét: ün-
nepelni is így kell tehát...

Fejő.

Ujdonságok. OLVASÓINKHOZ!

A „Debreczen” olvasóinak tábora
napról-napra növekedik.

A közönségnek e páratlan támogatásáért
most az új április—júliusi negyedév közeledté-
vel, a midőn újra előfizetést nyitunk lapunkra,
nem ígérhetünk mást, minthogy a vidéki la-

szomszédjaikat, testvéreiket. Oh ezek nagyon
de nagyon sokra taníthatják az embereket. Ha
a szél összehajtogatja ágait, szerelmes csó-
kokat adnak egymásnak, leveleik elsirják a
bánatos zenét: a kövér eső cseppek, ha rá-
hullanak andalító dalt zengedeznek s a jársi
szellő pajzán hangokat csal ki belőlök.

— Nagyon szereti maga a fákát!

— Különösen ezeket! Itt tanultam én
meg dalolni. Ezek adtak eszmét, ezek bátori-
tottak, biztatnak, vigasztaltak: itt sirtam el
bánat könnyeimet; itt panaszoltam el végtel-
len keservem. — De nem csak én, más is
szereti a fákát. Sok sohajt, sok aláhulló
könyveket, sok boldog titkokbt eltakartak s
öriznek ezek. Mindegyik egy élő történelem
A bele faragott név, betű, egy-egy hosszan
lemetszett hánccs, mennyi szerelemről s meny-
nyi keservről tudna beszélni. De hallgatnak
némán. mint a sir.

— Törjön nekem egy ágat!

Az ifju engedelmeskedett. Letört egy kis
ágat s átadta a leánynak.

— Már most én kérek valamit. Adjon
egy levelet emlékebe!

— Ugyis eldobja a legelső fordultnál!

— Azt nem teszem. Szívem fölé fogom

tenni. S a mint mondá ugy is cselekedett. —

Szívéhez tette a tölgyfa levelet, ott őrizi

ma is...

— De édesem maga sir!

A nő nem tudott felelni, átkarolta a fér-
fit s könnyeivel aztatta arcát. Mert ők vol-
tak az üstökösök!

Szive sebesebben dobogott, mint rendszeren. A
fagyos kéreg, mely körülvette, kezdett oszla-
dozni, sőt elolvadt s megtanult érezni, —
szeretni.

— Megvagy! — kiált az ifju önfelédten
s kitérte karját, hogy bezárja a nőt, de az
nyomtalanul eltűnt. Csak távolról, mint egy
édes dal utolsó akkordja, hangzott a liget fái
közül:

— Keress meg! Tied leszek!
Ez időtől kezdve nem volt nyugta az
ifjunak!

A puha gyeptájon, zöldelő folyondár
bokor árnyában pihent egy leány, könyvet
tartott kezében s tekintette a messze távol-
ban révedeztet. Arcza mosolygott, homlokán
a boldogság ragyogott. Lelkében visszhang-
zott az elolvasott dal utolsó versszaka:

Csak lenne szív, enyémekkel érező,
Csak lenne lány, ki megértse dalom.
Vig ének szólna mindig ajkimon,
Nem lenne benne anyi fájdalom!

— Van, van szív, mely együtt érezzen
a tieddel; van leány, ki megértette a te da-
lodat — suttogja a leány.

Oh álmaimban sokszor megjelentél, éb-
ren mindig velem vagy! Szívem tied! Te
voltál eddig is biztatója, légy ezután is az!
Megyek, felkereslek!

III.

— Nem untatja — édesem — a mese?
A nő szorosabban simult a férfihoz. —
Szemeiben mintha egy pár csepp ragyogott
volna a-okból a drága gyöngyökből.

lok között eddig kivivott elsőseget minden tőlünk telhető eszközökkel igyekszünk megtartani.

Kitűnő külső dolgozóitársaink, levelezőink, tudósítóink táborát folyton szaporítjuk.

Azon figyekezünk, hogy a »Debreceiben« mindenki megtalálja a maga olvasmányát s e szempontból különös súlyt fektetünk egy a megyei mint a városi ügyekre figyelemmel kísérik a társadalmi és egyleti mozgalmakat, szóval egy minden más lapot pótló, teljesen tájékozott lapot akarunk adni olvasóink kezébe.

Továbbra is állandó tudósítót tartunk Budapesten, a ki az országgyűlés nagyfontosságú tárgyalásairól, mint általában minden érdekes hazai és külföldi eseményről legelsőszeltesebb tudósítást küld lapunknak; s ennél fogva azt az előnyt nyújthatjuk olvasóközönségünknek, hogy a helyi és az összes fővárosi lapokat az események közlése tekintetében teljes 24 órával megelőzzük.

Közönségünk meleg pártolása lehetővé tette ezt eddig is és a jövőben — új erővel gazdagodva — még többet igyekszünk nyújtani, mint eddig.

Bizalommal ajánljuk azért mindenkinek lapunkat, melyre a mai naptól fogva előfizetéseket elfogad a kiadóhivatal.

A ki még e hó folyamán legalább egy negyed évre előfizet, annak egy teljes hónapig ingyen küldjük lapunkat.

A »Debreczen« szerkesztősége és kiadóhivatala.

A »Debreczen« előfizetési ára.

1 évre 10 frt 1/4 évre 2 frt 50 kr.
1/2 évre 5 — 1 órára 1 frt — »

Regény a kapitánysági hivatalban.

— Egy hymenhir előzményei. —

Az inspekziós kapitány már felhuzta a kabátját, kezébe vette a botját s éppen menni akart, mikor a hivatalszoba ajtaján esőndesen kopogott valaki.

— Szabad, — dörmögött mérgesen s egy pillanat alatt ott termett az íróasztala mellett. Az ajtó haikán nyikorogva nyílt meg, szinte sirt. Egy kis leány lépett be rajta, egy tizenhat esztendő barna kis lány, kinek gömbölyű, formás arczát pirosra csipte a hűvös márcziusi szél.

— Kérem — sutlogja csendesen.

— Parancsoljon! — felelt éppen nem rendőri hangon a tiszt egy perc alatt letette a botját, kabátját s feszült figyelemmel várta a történendőket.

A tizenhat esztendő barna kis leány bura hajlott szívvvel panaszkolta, hogy kis kezításkáját, melyben a reá nézve igen fontos »okiratok« voltak, valami rossz ember elemelte az előszobából az egyik szekrény alól s kérte a kapitányt, hogy kerítse kézre a tolvajt. A kapitány meghatótan ígérte meg ezt a kis leánynak, ki sarkon fordult és ment; a hivatalos helyiségben visszahagyva gyöngyvirág parfümjének bódító illatát.

A kapitány egy kicsit elgondolkozott az eseten s újból kezébe vette a kalapját és botját. Alig, hogy ezt megeselekedte, megint kopogtak.

— Szabad!

Egy haragos képű termetes asszonyság

rontott be az ajtón, ki szapora szavakkal fejezte ki abbeli kívánságát, hogy adjanak mellé egy egész őrzőjáratot, mert ő tegnap este egy kis czeckert talált, mely telidesteli van szerelmes levelekkel s ezekben valami gézengúz ember szökésre kéri ez ő aranyos, barna kis leánykáját.

Fogja el a rendőrség a csábítót akár élve, akár halva.

A kapitány félrefordult, egy kicsit mosolygott s a termet asszonyságnak mindent megígért.

Tegnap este egy elegáns fiatal ember jelent meg szerkesztőségünkben s egy eljegyzést hír közzétételét kérte. A menyasszony neve ugyanaz volt, mint a tizenhat esztendő lányé, a ki a napokban gyöngyvirág parfümvel olyan illatosította a kapitányság szobáját.

* **Ünnepi istentiszteletek.** Az ág. hitv. ev. templomban: Nagypénteken délelőtt 10 órakor passió, utána urvacsoara, délután 3 órakor ima. Husvét első napján délelőtt 10 órakor egyházi beszéd és urvacsoara, delután 3 órakor egyházi beszéd. — Husvét második napján d. e. 10 órakor egyh. beszéd és urvacsoara, délután 3 órakor ima. Az istentiszteleteket Materny Lajos lelkész végzi.

* **Gyűlések az ev. ref. egyháznál.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében 1896. évi április hó 2-ik napján d. u. 3 órakor iskolaszéki ülés lesz. Tárgy: a kiállításra felküldendő tárgyak felülvizsgálása, illetőleg megbirálása. Az árvaügyi bizottság pedig ugyanazon napon d. e. 9 órakor tartja ülését. Tárgy: A márczius 28-ra összehívott gyűlés határozatképtensége miatt szabályzat szerint a gyűlés a megjelenő tagok számára tekintet nélkül határozza a múlt gyűlés tárgysorozatában ügyekben.

* **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** Debreczen város jog és pénzügyi bizottsága ma délután 3 órakor a város háza nagy tanácstermében Vértessy István főjegyző elnöksége alatt ülést tart, melyen Szabó József főszámvevőnek az egyetemre vonatkozó indítványát, Jóna Dánielnek a két millió alapítvány fedezését tárgyaló javaslatát és a róm. kath. egyházközségnek, a második főgymnázium részére 100,000 frtos segélyt kérő beadványát veszik tárgyalás alá. Mint hírlik, a bizottság mai ülésén még egyik ügyben sem hoz javaslatot, hanem kiadja mind a három ügyet egy megalakítandó albizottságnak tanulmányozás és véleményes jelentéstétel végett.

* **Tuljártak a kapitány eszén.** Két vidám fiú mulat együtt; az egyiket Pap Jancsinak hívják, a másikat meg Kovács Péternek. Egy megyéből valók, tehát pátrik: ismerik egymásnak minden familiáris ügyét-baját. Addig-addig iszszak a hogy levél, a míg végre mindkettő illuminált állapotba jut. Ilyenkor pedig a legtöbb ember alkalmatlan lenne kartausinak. Pap Jancsi és Kovács Péter is alkalmatlan volt. Nagy lármával eszeréltek eszmét valamelyik utcá-arkon, talán bele is kötöttek valami muskaszünetet tartó mesterlegénybe, elég az ahoz, hogy egyszer csak jött a rendőr és vite befelé őket az inspekziós tiszthez. Kovács Péter, a kinek már volt néminemű gyakorlata az ilyen dolgokban, egy csöppet kijózanodott s odasugta a pajtásának »te, oszi! álnevet kell ám bmondani, akkor semmi baj sincs; ha eleresztenek, bittal üthetik a nyomunkat!« — Pap János bölintott és hallgatott. Az inspekziós rendőrtiszt előt nagyon igyekezett egyenest állani mind a kettő. Kérdi a tiszt Pap Jánost: »kinek hívják?!« — Pap János eltűnődik egy darabig,

bambán néz maga elé, nyilván abban fárad, hogy valami illő álnevet keressen. Végre nagy határozottsággal nyefegi: Kovács Péternek kérem alásan, igen, annak! — Kovács Péter ámulva hallgatja, hogyan diktálja be a boldogtalan mindazokat az adatokat, a mik tulajdonképpen őrá, Kovácsra, vonatkoznak. Mikorra azután rákerül a sor, s őt is megkérdik, hogy mi a neve, buskomoran vallja, hogy ő meg Pap János, stb. stb., egyszóval mindazt, a mi a testi-lelki barátjára illik. Pap Jancsi dobze-láslói közönnnyel hallgatja s nagyon elégedettnek látszik a állomással, mert folyvást bolintgat: ugy van, ugy. — A vége az a történetnek, hogy mind a két ipse megeztítatik és megbüntettetik a saját bmondása alapján.

* **A miniszterelnök meghívásai.** Bánffy Dezső, Magyarország ezidő szerinti miniszterelnöke »bolond fejű« dolgozik, az ő állítása szerint. Konstatáljuk, hogy a miniszterelnök ezt az »önkritikát« csak speciáliter, arra az egyre alkalmazta, melyben a millenárius bizottság konferenciára elfelejtette meghívni Kossuth Ferenczet is. Ez azonban nem akadályoz meg bennünket abban, hogy a nevezett »önkritikát« ne általánosítsuk a miniszterelnök egyéb működéseire is, egyszóval azért, mert konkrét alapon tehetjük ezt. Nevezetesen egy hasonló meghívási históriáról szól a krónika és pedig a miniszterelnök által egybehívott szerb kongresszusra nem hívták meg a szerb tulzók vezetőjét, dr. Politot aki pedig mindenképpen reflektált arra, ha másként nem is, de mint vezetője a szerb nemzetiség egy tekintélyes részének. Ez az eljárás természetesen csak arra jó, — hogy olaj legyen a tűzre s így nem csoda, — ha a szerb lapok feljajdultak e miatt. Nosza erre kijelentették felhivatalosan, hogy Bánffy igenis meghívót küldött dr. Politnak is s arról nem tehet seuki, ha ez nem jelent ott meg. De hát vannak még olyanok, akik nem szoktak hinni a felhivatalos kijelentésekben, köztük mindjárt a Tribuna is és azért egyenesen dr. Polithoz fordult felviágosításért. Dr. Polit röviden, de érthetően az felelte, hogy »nem igaz« az, hogy a miniszterelnök őt a kongresszusra meghívta volna. Eltekintve attól, hogy ez a mellőzés nagyon is helytelen politikai eljárás, igen gyönyörű világításba helyezi a miniszterelnök ugynevezett »szórakozottságát«, amely, mint látszik, mindannyiszor hatalmába keríti őt, valahányszor egy vele ellentétes politikai nézetű férfiú iránt kell illő előzékenységet tanusítani.

* **Villámlás, mennydörgés, jégeső.** Falb Rudolf ur, tudvalevőleg a »legkritikusabb« napczimmel és jelleggel tisztelte meg márczius 29-ikét. Jólata csak annyiban vált be, hogy az idő legalább Debreczenben jelentékenyen meghűvösödött, a derűs, meleg napokat lassan szitáló eső váltotta fel. Fiumében szombaton reggel bórára ébredtek. Ennyi történt márczius 29-ikén, illetőleg 28-án. Csütörtökön azonban elég kritikus nap volt Dobsinán. Ott ugyanis nagy hirtelenséggel fehérszürke fellegek tornyosultak össze az égboltozaton s villámlott, mennydörgött, akár nyár közepén. S hogy teljes legyen a nyári zivatar, jégeső kezdett hullani, mely kétszeri megszakítással megújult. Debreczenben tegnap is csunya idő volt. Szóval egy aránylag kicsiny területen csakugyan kritikus volt az idő, csak hogy nem 29-én, mint azt a német leveli béka megjósolta s ami fő, a nagyja, előtte volt a dátumnak. holott a kritikus napnak sietnie nem szabad. Sapienti sat.

* **A soproni körirat flaskója.** Kolozsvár törvényhatósági közgyűlésén csuf kudarcot vallott Sopron város tulbuzgó mamelukjainak körirata, mely szerint a törvényhatóságok a klotürt kérének az ország bajjainak orvoslására. A köriratot Kolozsvár városa közgyűlésén gunyos kacagással fogadták s majdnem egyhanguan, alig »negy« szavazat kivételével elfogadták a tanács javaslatát, mely

szerint a számalmas köriratot egyszerűen iratárba helyezik. A tárgyhoz Sándor József szólalt föl s nagyhatású beszédében jellemezte Sopron főiratának veszedelmes voltát s hangsúlyozta, hogy a nemzet utolsó menedékvárát is elveszítene ha az ellenzéket megfosztanák szabadszólási jogától. T utsek Sándor hasonló tartalmu felszólalása után a tulajdonképpeni többség elvetette a köriratot melyet komoly törvényhatóság nem is érdemesíthet méltatásra, ha csak nem akar a szolgáltság rut bünébe esni. A debreczeni szolgálalkú mamelukoktól ugyan kitelik az is, hogy ezt is pártolják.

* **A miniszter az államhivatalnokoknak.** A kereskedelemtügyi miniszter az államhivatalnokokat közelről érdeklő, rendkívül fontos leiratot intézett a mai napon gróf Dégenfeld József főispánhoz. A leiratban a miniszter azon határozatról értesíti a főispánt, hogy az összes államhivatalnokok mostantól kezdve féláron állandó, arzéppel ellátott vasuti jegyet kapnak, amely érvényes lesz Magyarország összes vasutvonalaira. E kedvezménynek adásában a miniszter még is tovább is megy, amennyiben az államhivatalnokok családtagjainak időről-időre szintén ad kedvezményes jegyeket. Ha egy államhivatalnok átköltözködik egyik városból a másikba, teherzállítmánynál 50 százalékos kedvezményt élvez. A leiratot az érdekeltektől államhivatalnokok megtekinthetik deklét-től Dr. Medve Zoltán főispáni titkár hivatalos helyiségeben.

* **Kérelem** Mindazon igen tisztelt evref. és ág. ev. egyházakat, városokat, községeket és egyeseket, kiknek becses címére az elmúlt év folyamán templom- és lelkészlak-alapunk növelése céljából kérő-gyűjőivet küldeni bátorodunk: újból felkéröm, hogy szent céljainkra szánt becses adományait, vagy esetleg a sorszámozott gyűjőivet adomány nélkül is, f. év ápril 30-ig annyival inkább szíveskedjenek hivatalomhoz eljuttatni vagy visszaküldeni, mert e nélkül a különben csekély adományösszeg sem lesz könnyen elszámolható. Ref.-Kovács háza, 1896. márczius 30. Kiváló tisztelettel Nagy Károly ev. ref. lelkész.

* **A kereskedő ifjak** önképző egyesülete tegnapielőtt tartotta meg S e s z t i n a Jenő elnöke által rendes évi közgyűlést. A közgyűlés határozatképességének konstatálása után a jknyv vezetésére Varray József és annak hitelesítésére Buzágh János és Mayer János kéreltek fel. Tisztújítás alkalmával a tisztviselők és választmány következők lettek megválasztva: Elnök lett Sesztina Jenő egyhangúlag. Alelnök Bárdos Géza, titkár Winkler Márton, pénztárnok Hochfelder Jakab, I-ső jegyző Varray József, II-od jegyző Barra Gyula, háznagy Varady István, I. könyvtárnok Kubinyi Béla, II. könyvtárnok Nuridsán Gábor, jogtanácsos dr. Benedek János. Választmányba: Bonyász József, Donogán István, Bészler Gyula, Buzágh János, Faller Gyula, Mayering Gyula, Irsay Miklós, Davidházy Kálmán, Bartha Kálmán, Kencz Antal, Erdélyi István, Molnár László, Péterffy Benő, Kovács Béla, ifj. Tóth Kálmán, Kolm Lipót, Boros Izidor, Mayer János, Aszmann Ferencz, Ormics Endre, Dávid Jakab, Oláh Ferencz, Gaál József, Czeglédy Gyula választattak meg rendes tagokul.

* **Csutak Kálmán meghalt.** Csutak Kálmán 1848—49-iki honvéd ezredes a debreczeni 1848—49-es honvédegylet volt elnöke szombaton hajnalban meghalt Czegléden, ahová nem régen költözött Debreczenből. Az öreg urat nagyon sokan ösmerték Debreczenben, ahol éveken keresztül lakott. Az öreg ur, részt vett az orosz török háboruban is, mióta Czegléden alapított magának új otthonát, — tavékeny részt vett az ottani társadalmi életben. Halála Czegléden általános részvétet keltett. Csutak Kálmán ezredes, mivel szemei nagyon elgyengültek, a szabadságharcz eleményeit toll-

ba mondta Mészáros Lajos czeglédi földbirtokosnak szzál a kikötéssel, hogy a művet csak is halála után bocsássák nyilvánosságra. — Mészáros Lajos most sajtó alá rendezi a munkát, mely igen sok érdekes és eddig még ismeretlen részleteket tartalmaz az elmúlt nagy időről. A vitéz honvédezzredes a szabadságharcz előtt ügyvéd volt s mikor hazajáért kardot kötött, eleinte Torontálmegyében volt önkéntes s ritka hősiességgel küzdött a lázadó szerbek ellen. Emiatt István nádortól köszönő iratot is kapott. Utóbb Bem oldalán harczolt Erdélyben, a ki őt 48-ban zarándi hadparancsnokká nevezte ki Beke helyébe. 1849 márcz. 2-án Valemárnál, ápr. 2-án Lunkajnál verte meg az oláhokat, kik erre a kulozásokba bocsátkoztak vele. Csutak tapintatos eljárásával annyira vitte a dolgo', hogy Jankuval már fegyverszünetet kötött s az oláhok hajlandóknak mutatkoztak a fegyverletételre. U óda Hatvani azonban feloldotta a fegyverszünetet s így a békét meghiúsította. Csutak a fegyverletétel után Aradra került s ott 1850. márcz. 14-én golyó általi halálra ítélték, ezt az ítéletet azonban 16 évi várfogságra változtatták. A vitéz ezredes öreg napjait csöndes visszavonultságban élte le Czegléden s közszeretet és tisztelet környezte.

* **A Veres kereszt egyesület ülése.** A Hajdúvármegyei vereskereszt egyesület választmánya — mint lapunkat értesítik — április hónap 13-án gróf Dégenfeld József főispán és Rázsó Gyuláné elnöke alatt ülést tart, a mely a zárszámadásokat vizsgálják felül. Az egyesületnek az évben 702 forint 62 krajczár bevétele volt, ezzel szemben a kiadás 80 forint 50 krajczár s így a pénztári maradvány a kamat szaporulatokkal együtt 650 forint 12 krajczárt tesz ki.

* **Az építő iparosok tanfolyamának bejegyzése.** A város áldozatkészségével teremtették meg a múlt évben az építő iparosok tanfolyamát. A tanfolyam mult pénteken végezte be ez idei működését. Este hat órakor kezdőlt az öt osztály vizsgálata s nyolcz óra után ért véget. A vizsgálaton jelen voltak a városi hatóság képviselőiben: Körner Adolf tanácsnok, Stahl Géza főmérnök. Ezekon kívül ott voltak Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő, Serli Ede az „Iparos-kör“ elnöke, Stern Győző bizottsági elnök, Dóczy Gedeon az iparos iskola elnöke, S e g m ü l l e r Árpád építész-mérnök, Biczó Gyula, Schneider János építőmesterek. Dóczy Gedeon s Stern Győző rövid megnyitó beszéde után kezdetét vették az elméleti vizsgálatok. A jelen voltak a legnagyobb előismeréssel nyilatkoztak a tanulók kiképzéséről s ösmerteikről. Különösen kitűnt a III. osztály, melynek Vántsa György volt a tanára, kinek szintén köszönetet mondtak lelkes, odaadó működéséért. Vasárnap a szakrajzokból tartották meg a vizsgálatokat s a bizottság Kovaliczky Antal és Vántsa György szakrajzairól dícsérőleg nyilatkozott.

* **Kérelem.** A kereskedő ifjak dalkörének szerdán ápril 1-én tartandó dalestélyén, miután az idő rövidsége miatt a pártoló jegyek szét nem küldethettek, kéretnek a pártoló tagok jegyeiket az estélyen a pénztárnál átvenni, illetve pártoló tagságra előjegyezni. A régi pártoló tagsági jegyek, még ez estére érvényesek. A rendezőség.

* **Közigazgatási bizottság ülése.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága április hónap 13-án délelőtt 9 órakor tartja meg legközelebbi rendes ülést a vármegyeháza nagytanácsstermében, gróf Dégenfeld József főispán elnöke alatt. A bizottsági ülésen a márczius 10-ára vonatkozó jelentések kerülnek tárgyalás alá.

* **Mandátuméhség.** A ki a mandátumra éhes, az mindenre kész. Nem is tudjuk, minek bélyegezzük azt, ha igaz — a minek hi-

rét vesszük most miskolczi tudósítónktól: A dédési kerületben ugyanis már most megindult a korteskedés egy kormányparti képviselőjelölt mellett, a ki nem más, mint ifju Ábrányi Kornél, a véderőviták egyik matadorja és a „Király“ nagyreményű szerzője, a „L'homme masque“, magyarul „álczás ember“. E sorok írója különben már hetekkel ezelőtt hallotta a borsodi nemzeti part tisztelt vezérértől, hogy bár meghitt barátja Ábrányi, de a nemzettagadó „Király“ megjelenése után a maga részéről ő is egészen eejtette őt a jövő kombinációból. Nincs benne csodalni való tehát, ha Ábrányi most a „nemzeti uszodából“ (bol-dogut Károlyi Gábor grófunk nevezte el így a nemzeti pártot) kieviczkelve, a Tisza Kálmán evangéliomával próbál szerencsét a politika mezején, úgy talán felviheti még az udvari tanácsosi rangig.

* **A nádudvari járás sorozásának eredménye.** Pénteken nyert Kaban befejezést a nádudvari járás 20-án megkezdődött fősorozása, a melyen mint polgári elnök Csapó István és mint polgári orvos pedig Dr. D o m b y József járás orvos működtek. Előállított összesen 743 védköteles, ebből besoroztak az ujaneczutalék számára 158 embert, a póttartalékba 45-öt; felülvizsgálatra pedig 18-at bocsátanak. Távmaradt a sorozástól 53 állítás köte es.

x **Ügyvédi, bírósági, végrehajtói nyomtatványok** u. m.:

Rendes értesítvény,
Értesítvényhaszonbérletről,
Kielegítési biztosítási könyv,
Kézbesítési iv,
Felhívás (tulajdon igény érvényesítés),
Árverési hirdmény
Végrehajtási jegyzőkönyv,
Rendelvény,
Árverési jegyzőkönyv

100 egész ivenként 80 krért folyton kapható Hoffmann és Társa könyvnyomdájában, a fopostavall szemben.

Táviratok,

Vasúti szerencsétlenség Budapest határában.

Budapest márcz. 31. (A „Debr. Erd. Tav.“) Tegnapi este Rákoson a Nagy-Marosra menő vonat kisiklott, egy kocsi felfordult, egy ferfinak keze, lába eltörtött, homloka megsérült, egy nő szintén megsérült súlyosan, a kisebb sérülések száma nagy.

A kvóta és az osztrákok.

Budapest, márcz. 31. (A „Debr. Erd. Tav.“) A „Neue Freie Presse“ szerint az osztrák kvótabizottság 56.84% : 43.16% kvótarányt hoz javaslatba; ha pedig a fogyasztási adók felosztására vonatkozó egyezmény által Ausztriára nagyobb teher hármanék, úgy Ausztria kárpótlási igényekkel léphet fel.

Irodalom és művészet.

Jankó János. †

Talán az ország közönsége nem is sejtí, hogy milyen jól ismerte Jankó Jánost. Minden héten találkozott vele, minden héten mulattatta, megnevettette évek hosszú során keresztül. A közélet szereplőit ő adta az ország szemé elé, évtizedek óta ő rajzolta meg a politika, a közélet, a művészet világot, szatirikus oldalait, tulzásait, a politikai tendenciákat ő tette élvezhetővé. Miniszterek, politikusok, egy-egy fölmerült esemény vagy epizód szereplői mind ő általa váltak országosan ismertekké. Az élczlapok karikatúráin ha mulattott a magyar olvasó közönség, Jankó mulattatta.

A magyar képirás humorának genialis képviselője volt ez a csöndes természetű, kevéssé beszédű, szerény modoru ember, a kinek külseje és természete az ismeretleneknek nem

sietett segítségére, hogy megsejtsék benne a magyar szellemi világ egyik igazi kitünőségét, valódispezialitását.

A magyar ember szeret mutatni, de nem igen vállalkozik rá, hogy nevettesen. A régi magyar irodalomban a humor nagyon gyér, pedig a nép humora bőseges, azonban régi írástudóink ritkán merítettek a hazai életből. A hazai élethez fordult, tudott jóízű lenni, mint Gvadányi. A pezsgő vidámság nem is természete a magyarnak, mely komor és hamar hevesse válik. Humora nem zajos, annál inkább sokat tartalmazó. Vigjátékiróink bizonyítják, hogy nem könnyű dolog találni bemutatni a mulatságos magyar embert. De hogy mennyi kedély, józan vidámság, derűt bölcsesség lakik benne, példabeszédei, szólásmódjai tanuskodnak róla. Jóízű természetét, lelke verőfényét, pajkos tréfáit, lobbanó lelkesedését, jó szívét szépen le is tudják már festeni írónk. Hanem képből szintén lefesteni a magyar embert, a mulatságos magyar embert, hogy mutatlasson, hogy a róla szóló anekdotákhoz illő és hű legyen — az sem könnyű feladat. Ezt a feladatot teljesíti immár harmincz esztendő óta folytonosan Jankó János, a ki végig illusztrált talán valamennyi vig adomát, a mit széles Magyarországon csak beszélnek, mert azokat le szokták írni, felküldeni az éleztapoknak, onnan aztán Jankó János kezébe kerül, hogy csinálja meg képből.

Évek előtt irtam ezt a jellemzést Jankó János arcképehez, mikor még minden vasárnap három négy éleztapból mutatott a közönség Jankó humorán, karikatúráján, kifogyhatatlan humorán. Ma, mikor ez a derült pálya már beveződött, még fényesebbnek tűnik föl a magyar Hovarth és Van Ostade tehetsége és a kaja. A külföldnek se termékenységre, se tösgyökeres eredeti-égre nincs hozzá hasonló művésze. Senkit sem utazott. Mindent önmagából merített, rendkívül megfigyelő képességgel, önálló-ágával, jellemző erejével, találatkonyságával.

Pár éve már kiesett kezéből a hatalmas ón. Szélhűdés érte s azóta csak olykor, keveset rajzolt az éleztapokba. Keze reszketett, nem a biztosan és vidáman járó kéz volt ez többé.

Az éleztapokat, melyeket az ő szelleme járt át és tető közkedveltekké, egy darab idő óta nem e rajzolta már s a karakterisztikus falusi alakok formán el is tűntek azokból.

Betegsége még tökéletes erejében érte a művészt és szétroncsolta azt. Reszketegség szállta meg, vontatva beszélt. Neki különben soha sem akadt sok beszélni valója, a kezében volt a nyelve, melylyel annyit és oly sok vidámságot tudott mondani. — Remélte ő is, környezte is, hogy felgyógyul és ismerősei sem hiték legelőbb azt, hogy napjai megszámlálvák. Meg a télen egy mulatságon találkozott vele, hová nejét és leányát kísérte el s találkoztam többször az utcán, mikor sétárament. Nem volt megörült ember. Nem is lát szott, hogy már meghaladta a hatvan évet. A régi szoké ember maradt, csak arca pirossága tűnt el.

Illusztráló művészetünk ugyszólván Jankó Jánossal kezdődik, de ő vele aztán valódi fázisába lép. Az ifju művész nem is győz eleget rajzolni, úgy elhalmozzák. Regényeket, elbeszéléket, költeményeket, adomákat, politikai és egyéb éleztet ilasztrál és soha nincs nyugta. Mindig kezében a toll és irón, holott az eset után sóvárog. De az irodalom föllendülésének áramlata viszi magával s többé pihenni megnyugodni nem hagyja. A futólagos, a napi érdekű irodalom, az alkalmoszerűség számára kell dolgoznia.

A magyar művészet megnyerte benne a kitünő illusztrátort, a pompás torzképrajzoló, de elvesztette a népies zamatu festőt. Egy nagy eredeti tehetségnek csak töredékei érvényesültek ő benne, a ki pedig így jellessé vált, az a művész pedig, kit isten jóvalta azért látszott ajándékozni, hogy egy nemzeti és népies genre megalapítója legyen, csak olykor ült a vászon elé, melyhez tehetősége és vagyai oly kimondhatatlanul vonzótták.

Jankóban meg kell különböztetni a humoristát, a torzképrajzoló, a magyar genre-

festőt és a komoly alkotó erejű művészt. Mikor 1859-ben megfestette „Csokonai felköszöntőjét“, melyet Tóth Kálmán a „Hölgyfutár“ jutalomképeül rendelt meg nála, a magyar élet hivatott festőjét üdvözölték az ifjuban. A magyar élet és a magyar ember sajátságait, aprólékos jellemzésű dolgait senki sem tudta oly pontossággal megfigyelni, lerajzolni mint Jankó.

Ismerie n falusi világ minden tempóját, az emberek különös mozdulatát, minden indulatját, járását, állását. Mindenből azonban vászonra kevés jutott. Ezek közül két nagyobb festményét a Lakodalmi drámát és a mozzamas tarka vásári jelenetű Lóc-iszart a muzeumi képtár számára szerezték meg. Meg kell csak figyelni ott, hogy mennyin állnak mindig a két kép előtt. Azoknak minden alakja ismerős, azokhoz sommi magyarázat nem szükséges, azok megállítják a képtár látogatóit. Jankó kifürkészhetetlen speczialis eredetisége tölti meg e képeket, mutatja az ő ritka talentumát, az ő festésbeli hibáit, melyeket lelki idegességében követett el, mikor végre hozzá juthatott az ecsethez.

Menyire fájlalunk kell, hogy nem vette többször kezébe az ecsetet, hogy annyit vesztett el művészetünk Jankó geniejéből, mikor más téren lett oly kitünővé! Neki a folytonos munkában oly rövid volt ez az élet s tehetőségének csak egyik fele az, mely emlékeztét maradóvá teszi. Koszorút kér most és a késő időkben! (M—g)

Kazár Emil.

Bartha Mór könyve, melynek megjelenését már volt alkalmunk jelezni, nemsokára megjelenik s szerzője a következő felhívást bocsátotta ki: Résztint köröztetés, résztint közvetlen gyűjtés útján, méltóztassanak megrendelő előjegyzéseket eszközölni következő czimű munkára: Emlékezés gyakorló lelkészi pályámra, rendkívül alkalmakra készült és elmondott dolgozatokból. Irta és elmondta: Bartha Mór. Volt gyakorló-, most nyugalmazott ev. ref. lelkész: az „Óráló“ prot. irányu. ezidő-zerint szünetelő politikai lap (—a. —r.) jegyű belmunkatársa. Sem kiváló szakférfiak ajánlatát, sem saját dicséretemet nem tartom illőnek, hogy ezen felhíváshoz mellékeljem; annyit azonban talán szerénység séremlé nélkül megemlíthetek, hogy azokat azon közönség különösen értelmesebb észze, mely előtt annak idejében elmondva volt, elismeréssel fogadta. A munka megjelenése, 15—16 iven, az imák cicero, — a beszédek garmond betűkkel, Révész Balint „Egyházzertartási beszédek“ alakjában a folyó nagy n e m z e t i évünk május 1-ső napjára van előirányozva, drótfűzés s bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr. árszabással, vagy aranyvágású díszes fekete vászon kötésben 2 frt 10 kr. Kérem azért a megrendelési előjegyzéseket Debreczenbe, Kis-Csrpó-utca 388. sz. a. levő lakásomra május 1-ig beküldeni. A kiadásra nemsokára az ösztönöz, hogy közrebocsátásával lelkész társa innak, talán irányadó hasznos művel, vagy érdekes szak-olvasmánynyal szolgálhatok, hanem nyugd lelkészi viszonyaira is követőleg kényszerítenek. Ismerve a lelkészi anyagi viszonyokat, hogy az iven csupán megrendelő előjegyzéseket kérek, oda irányul, hogy a tényleges fizetés a könyv megjelenése és vételét követve, az aratás megtő-ténte után könnyebben teljesíthető, szeptember 1-jére beküldve is elfogadom. Gyűjtésért minden 10—10 példány után egy-egy tiszteletpéldányt adok. Debreczenben, 1896. márczius 30-án. Tisztelettel Bartha Mór, ref. nyug. lelkész.

Peres uton.

Talán egy járásbiróság sincs az egész országban, a melyik örökös munka-torlódásban nem szenvedne.

E járásbiróság nagy irodája is tele van aktákkal. Szekrényeken, asztalokon, székeken halommal hevernek az iratok, sőt az albiró ur már irásztala alá, a földre rakja az elintézt darabokat.

Hja! Itt a félelvi vizsgálat ideje maholnap s dologhoz kell szaporán látni, hogy mennyi kevesebb legyen a restánczia.

Az albiró ur azonban nem azért dolgozik most olyan lázas izgatottsággal, mintha megelőzőleg elkorhelykedte volna talán a hivatalos időt. Oh nem! Az ő nevét úgy említi mindenki, felebbvaló és irnok egyaránt, mint a ki valóságos megtestesülése az szorgalomnak.

Ha a szekér lassan halad, a paraszt is azt a lovat üti, a melyik jobban húz. Az ilyen hivatal pedig nagyon hasonlít a dörcöző járműhöz.

Azt mondja az öreg járásbiró most is — Ugyan edes Zoltán öcsém, legyen szives még ezt a néhány ügyte elintézni. Rendkívül fontos és sürgős mindenik, nem szeretném másra bízni.

Az albiró ur azonban nem nagy kedvet mutat a vállalkozásra, sőt olyanfölt is emleget, mintha talán más ember sokkal többet is végeztetne, mint a mennyit csak jó kedvűből szokott vég-zni.

De mikor olyan szivesen, olyan biztató hangon kéri meg az öreg ur, sőt egy kis szerény hizelgést sem atall szavai közé vegyíteni.

— Tudom én azt nagyon jól. De hát lássa csak, ha én most ezeket a másikkal adom ki, előre is bizonyosan tudom, hogy egyet sem intéz el belőlük.

Tegye meg még egyszer az én kedvemért, legalább jó kezekben lesz s engem megkímél a hábavaló fáradságtól.

És így tovább.

A fiatal ember szelid, rokonszenves arca valami csöndes nembánomságra megy át a keserűségből. Elfojtja a bosszúság, a méltatlankodás kitörni készülő szavát, összenyalóbolja a papírokat s azzal siet vissza. Any-n ira már ismeri a biró urat, hogy ilyenkor nem vitatkozik vele, mert addig-addig kérné, unszolná, míg utoljára is ez lenne az eredmény; az idő pedig drága, nagyon drága, No de legalább lesz mit csinálni az almatlan, néma küzdelmes éjjeleken is.

Észre sem veszi, hogy a többiek éppen ő felette tartanak egy kis lopott diskuziót, mert az ajegyző ur rögtön megtette a maga észrevételét, mikor azt a kétségsbeesett, észvesztő töprengést látta, melylyel az albiró előtte fekvő akta-tömeget fogyaztani igyekezett.

— Az albiró ur ma jókor elmegy!

Ez volt a jelszó a munka megzakítására, pár percznyi üdülésre. Szinte föderiti veritékes homlokukat annak a látása, ki mindannyiuknál többet dolgozik s kire sem a tél fagyja nem zord, sem a nyár perzselő heve nem tikkasztó, ha . . . menni akar.

Nemsokára felet mutat ötre a lapos tányéru hivatalos óra. Már ekkor az albiró ur arca csaknem lángba borul, agyában tompa, süket moraj zug, idegei vibrálnak mint a perczező villanyszikrák.

Feszült várakozással tekint az órára:

— Még most is korán lesz!

Hanem azért föláll, összepakolja, a akta csomagokat, kalapot, pálczat vesz elő s a következő perczben már gyors leptekekkel halad végig a főutcán. Többször is megkísérli ugyan a lassu sétát, de az a belső tűz hajja, üzi tovább.

Ismerősök, jó barátok, lányos mamák köszöntgetik; beszélgetni is szeretné vele egyik-másik, de mikorra megszólítják, már túl is van rajtok.

Egy hónap mulva tárgyalásra kapott megbívit az albiró ur. Vádloként Rátkay Zoltán volt megnevezve, a vád tárgya pedig „kényes családi ügy.“

Hiába kert magyarázatot a „kényes családi ügy“ felől, a járásbiró ur maga sem tudott felvilágosítást adni, hogy ez titok maradt előttük a szóbeli tárgyalás elérkezéig, mikor Rátkay, a város egyik leánya kíséretében jelent meg a járásbiró szobájában s a vádat következőképen adta elő.

— Hosszabb időn csodálkozásal tapasztalom, hogy leányom el-eltűnik a láthatárról,

s minden keresés és kutatás mellett sem bírunk ráakadni. Azt tartván azonban, szilárd akarattal bármely titok földeríthető, végre rájöttem a napokban, hogy a tisztelt albiró urral összeesküvést forralnak ellenem. — Erdő mező rejtekhelyein, a várromok között, nyaraló kertemben, még talán házamban is tartottak már titkos összejövetelt. Ügyességük annyira csodálatra méltó, hogy még addig a legkisebb jel sem árulta el őket. De a napokban az albiró ott fejtett néhány elintéztet ügyiratot a Hunyadi-park vadász lakában. Éppen akkor léptem be az általa nyitva hagyott ajtón, — mert ő már elillant valamerre, — mikor leányom javában tanulmányozta a peres ügyeket.

Az elmondottak alapján kérem az albiró urat csalás, csábítás és hivatalos hanyagság miatt, leányomat pedig szintén csalás és összeesküvésben való részvételért szigorúan meg büntetni.

S azzal a bűnjeleket is leteheti az asztalra.

A rettenetes komolysággal előadott vád hallatára, melyet Irén kisasszony csendes sírással kíséri, vádlott és ítélő bíró egyaránt elképedt.

— De, nagyságos uram! — próbált szóhoz jutni a járásbíró. — Igyekezete karbavesszett, — mert az apa rögtön közbekiáltott:

— Semmi de! Én büntetést kérek, nem mentegést!

Ajkszéle egytuttal gunyos, tréfás mosolyra rándult. A bíró pedig nem azért bíró, hogy észrevétlenül hagyja az ilyesmit. Készen is lett az ítélettel rögtön.

— Miután jelen ügy bővebb tárgyalást nem igényel, mert vádlottak megerősítik hanggatásukkal a terhükre rótt bűnös cselekmények elkövetésének valószínűségét és megtörténtét, — miután a hosszú idő óta folytatott vádbeli cselekmények gyakori ismétlése a legszigorubb büntetési fokozat kiszabását érdemeli: vádlottakat a lehető legrövidebb idő alatti házasságkötésre kellett ítélni.

Mohi.

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6-7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órákor ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreczeni kir. járásbíróság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz **kedden és pénteken** d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11-12 óráig.

Múzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnapokonként d. e. 10-12-ig.

A Gőnczy-egyesület „Othona“ a kereskedelmi akadémián a botájában

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:
Hétfőn)
Csütörtökön) 11-12 óráig.
Kedden)
Szerdán)
Pénteken) 9-11 óráig.
Szombaton)

Délután:
Minden hétköznap 2-5 óráig.
Vasárnap délelőtt 9-12 óráig.

Sz. Dávid Istvánnál zene-estély: Vasárnap Veres Tóni, kedden Rácz Károly és pénteken Magyarai testvérek

Ápril 6. Munkás-dalegyütet dalestélye a Mangit-fürdőben.

Április 6. Lukács János táncztanító próbabálja a „Korona“ dísztermében.

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma.

— A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál. —

— Márcz. 22-től márcz. 28-ig —

1. Sipos Dániel és neje Szücs Julianna veszik Kun Sándorné, Iván Sárától ennek csapó-kerti szőlőjét 120 frt vételárért,

2. Nagy István és neje Kovács Julianna veszik Beregi Páltól ennek csapó-kerti szőlőjét 130 frt vételárért.

3. Szücs András és neje Kancza Eszter veszik Magyar József és neje László Erzsébettől ezeknek 6956 sztkjvben beirott szőlőföldjüket 60 frt vételárért.

4. Szilágyi János és neje Molnár Julianna, Ökrös István és neje Szilágyi Eszter veszik Kovács Mihály és neje Nagy Sárától ezeknek 2947 sz. a házastelküket 2000 forint vételárért.

5. Szabó Józsefné, Emődi Zsuzsánna veszik Nagy Mari, Váradai Imrénéől ennek csapó-kerti szőlőjét 240 frt vételárért.

6. Kis Lajos és neje Jobbágy Julianna veszik Konna Grörgy és neje Lenátor Juliannától ezeknek kőnyös-kerti szőlőföldjüket 100 frt vételárért.

7. Kolozsi Jánosné, szül. Szabó Julianna veszik Kolozsi Jánostól 3948. sztkjvben foglalt ingatlanának fele részét ajándékozás címén 200 frt vételárért.

8. Csobán Lajos veszi özvegy Veres Lászlóné, Kemeri Mikó Juliannától ennek ondódi földjét 700 frt vételárért.

9. Pető József és neje Nagy Julianna veszik Szabó Ferenc és Szerencsi Juliannától ezeknek csapó-kerti szőlőjét 50 frtért.

Kőbányai sertés-piacz.

március 31.

a) Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű

Öreg nehéz (páronként — 400 kg-ron felüli sulyban

— krig. 2. Öreg közép (páronként 300-400 kg

sulyban) — krig. 3. Fiatal nehéz (páronként 320

kg-ron felüli sulyban) — krig. 4. Fiatal közép

páronként 251-320 kg. sulyban 46-47 krig. 5. Fiatal

könnyű (páronként 250 kg-ig terjedő sulyban) —

45-47 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként

280 kg-ron felüli sulyban) 45 krig. — 46 krig. Közép

páronként 220-280 kg-ig terjedő sulyban) 41-45

krig. Könnyű (páronként 220 kg-ig terjedő sulyban)

45-46 krig Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 kg-ron

felüli sulyban) 48-49 krig. 10. Közép (páronként

220-260 kg. sulyban) 45-46 krig. 11. Könnyű (pá-

onként 220 kg-ig terjedő sulyban 44-45 krig. Sertés

létszám 1896 évi márc. hó 23-ik napján volt kész-

telben 13565 drb. 1896. márc. hó 23-ik napján felhaj-

latott — drb. 1896. márc. hó 24-ik napján elszállított

513 drb. 1896. évi márc. hó 26-ik napjára maradt

készletben 15752 drb. hozott-sertés forgalom válto-

zatlan.

CSARNOK.

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Irtá: CSENGEY GUSZTÁV.

Első kötet.

36.

A villámvezér.

(Folytatás.)

— Ágyukat majd szerzek én az ellenségtől, még a támadás előtt.

— Hisz az lehetetlen! Ördöge van önnek?

— Van hidegen kiszámított tervem s oly bátorságom, melylyel nem mindenki dicsekedhetik. Azon kívül ismerem a közeledő ellenséget. Bizza rám ezt az ütközetet tábornok ur s én biztosítom a győzelmet.

— Legyen. Vakon engedelmeskedem. Parancsoljon velem.

— A helységben elmaradok; de embereim ezt már tudják. — Egyik hadnagyom van a zászlóaljnak átvezetésével megbízva.

— Ön a helységben marad? az ellenség között? hisz akkor —

— Ne tartson semmitől. Ennek így kell lenni. Csak az időt el ne hibázzák önök.

— Eddig azt hittem, értek valamit tervéből, de már most semmit sem értek. Hanem

meglesz minden pontosan, a mint ön elrendezi.

— Most, tábornok, retiráljunk, nincs késni való időnk. A közeledő ellenség fáradt ugyan, mert vert had; de mi már is sokat késtünk. Rajta! A helységig további rendeletemet előterjesztem, ön azokat pontosan teljesíti s éjféltől után mienk a győzelem!

A guerilla vezér elvágatott; a tábornok pedig fejcsóválva nézett utána s magában dörögte:

— Nem értek semmit, de azt tudom, hogy győzünk; ennek a daemonnak semmi sem lehetetlen.

Pár perc múlva az egész magyar had sietve hátrált a városka felé, azon is a legnagyobb sietéssel vonult végig kelet felé s a hegyláncot at végigvezeténél eltűnt.

A császáriak bámulva tapasztalták a magyar had visszavonulását s nem tudták mire vélni a dolgot.

— Akármilyen történt — kiáltott végre a tábornok tanácsadó tisztjei között — utánuk nyomulunk s a helységben állást foglalunk.

— Uraim! szólott most egy őszhajú ezredes — ön rosszat gyanítok, kelepészébe jutunk, mit számunkra az ördögös villámvezér készít, ne hagyjuk el állásunkat.

— Nézze ön — felelt a tábornok — a fölkezők a helységet is elhagyták. Mitől fél ön? Előnyük csak látszólagos volt; a villámvezér alkalmasint nem sereggel, hanem csak egy kis csapatral jött; de katonáinkat páni rettegés fogta el. Ők felhasználják megdöbbenésünket, előnybe jutottak, de én voltam merülve végkép

s most menekülésre használják az előnyt. Ez oly egyszerű! csodálom, hogy ezt önök fel nem tudják fogni s egy mumustól borzadnak vissza.

Ezer menykő! hisz ma már csak nem hiszünk boszorkányok és kísértetekben! A villámvezér lehet ügyes, bátor katona; de az ügyesség és bátorság még nem boszorkányság. Egy szó el-
lenvetést se halljak. Bevonulunk a helységbe, ott megvárjuk a reggelt, aztán tovább nyomulunk utána.

A vén ezredes némán hajtá meg magát s midőn a tisztiek szétoszlani kezdtek, hogy ki-ki csapata élére álljon, ezt sugá nekik:

— Urak! meglássák, hogy a boszorkányok nem mindig agyremek; még ma megjelen a kísértet.

— A villámvezér! mormogák a tisztiek s mogorván siettek helyeikre.

Az egész császári tábor lassu tempóba n vonult be a helységbe.

Rendkívüli előadás.

A kísérteteknek pedig néha nagyon emberi történetük van.

Valami bányászi kis városban 10-15 tagból álló színtársulat működött. Szomorú soruk volt, adósság és egyéb nyomoruság köve tartá őket, darabjaikat eljártották, hitelüket elvesztették s a város közönsége végkép megunt a „sok utószort és görög tüzet“, ahogy Petőfi mondáná. Igazgatójuk betegesen feküdt s a társaságnak már nem volt oly darab holmija, min egy pár kenyéret vehetett volna.

Tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p. —

Őszi buza szept.—okt-re 6.76—78

Új buza őszre 1896. 6.98—07

Tavaszi rozs 6.51—33

Új rozs szept.—októberre 5.80—82

Őszi zab —.—

Tavaszi zab 6.20—22

Új tengeri május—jun.-ra 4.08—09

Bécsi gabonátőzsde.

— Érkézt d. e. 11 óra 20 p. —

Őszi buza szept.—okt-re 7.39—40

Tavaszi buza márcz.—ápr.-re 7.52—54

Őszi rozs —.—

Tavaszi rozs 6.91—93

Őszi zab —.—

Tavaszi zab 6.40—42

Tengeri máj-jun.-ra 4.69—70.

